רב פפא אמר • הא דקתני "אחותו" יש לה קנס – במפותה. קא"מ דכתב קנסא נמי היא, ולהכי לא ניתן דהא אינה מקפדת: אביי אמר. לעולם בחתוכה וכגון דיכול המגיל להגיל בחתך מאבריו של זה, שלא ניתן להורגו מעתה ור' יונתן בן שאול היא: ויכול. הגרדף או הרוחה להגיל בחתך מאבריו ולא הגיל אלא בנפשו, נהרג עליו: כמצוה שבמיתה. שהוא מתכוין להרוג את חבירו והכה את האשה הכתוב מדבר: דכתיב ומת אסון יהיה. ואי לא מתכוין להרוג, דשוגג הוא, ומאי מקטיל, אלא אלו ש"מ במתכוין, ומתה רואה ניתן להגיל בנפשו לעניל וזה= רודף היה שהיה מתכוין ואפ"ה כתיב תורה אור לחס לא יהיה אסון" שאין כאן חיוב מיתה, "עונש יענש"=דמי ולהוה. אי אמרת בשלמא יענש=דמי ולהוה. כגון שיכול הרוחה להגיל בחתך מאבריו דהוה לא ניתן להורגו הלכך אין כאן מיתה, "ונתן": אלא אי אמרת. הכל אסון אלא אם כן מיתה: רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו ויכול להצילו באחד מאבריו ולא הציל נהרג עליו. מאי מעמא דרבי יונתן בן שאול? דכתיב: וכי ינצו אנשים (יחדו) וגו' "וא"ר אלעזר "במצות" שבמיתה הכתוב מדבר דכתיב "ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש" ואפ"ה אמר רחמנא "ולא יהיה אסון" עונש יענש" אי אמרת בשלמא יכול להציל באחד מאבריו לא ניתן להצילו בנפשו, היינו דמשכחת לה "דיענש" כגון שיכול להציל באחד מאבריו אלא אי אמרת יכול להציל באחד מאבריו נמי ניתן להצילו בנפשו, היכי משכחת לה דיענש? אלמא שאני הכא דמיתה לזה ותשלומין לזה, (ה) הא שנא דאמר רבא רודף שהיה רודף אחר חבירו ושיבר את הכלים בין של נרדף ובין של כל אדם פטור מאי טעמא? מחייב בנפשו הוא ונרדף ששיבר את הכלים: של רודף פטור, של כל אדם חייב – של רודף=פטור שלא ידא ממונו חביב עליו מגופו של כל אדם חייב שמציל עצמו בממון חבירו ורודף שהיה רודף אחר רודף להצילו ושיבר את הכלים בין של רודף בין של נרדף בין של כל אדם=פטור, ולא מן הדין, שאם אי אתה אומר כן נמצא אין לך כל אדם שמציל את חבירו מיד הרודף: אבל הרודף אחר בהמה: תניא רשב"י אומר העובד עבודת כוכבים ניתן להצילו בנפשו מק"ו ומה פגם הריוח ניתן להצילו בנפשו פגם גבוה לא כל שכן? וכי עונשין מן הדין? קא סבר עונשין מן הדין תניא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר המחלל את השבת ניתן להצילו בנפשו סבר לה כאבוה דאמר עונשין מן הדין ואתיא שבת בחילול חילול מעבודת כוכבים. אר"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נימנו וגמרו בעליית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים, ועבודת כוכבים לא והא תניא א"ר ישמעאל מנין שאם אמרו לו לאדם עבוד עבודת כוכבים ואל תהרג מנין שיעבוד ואל יהרג ת"ל וחי בהם ולא שימות בהם, יכול אפילו בפרהסיא תלמוד לומר ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי אינהו דאמור כדר"א דתניא ר"א אומר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך אם נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל מאדך ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך אם יש לך אדם שגופו חביב עליו ממונו לכך נאמר בכל נפשך ואם יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מאדך גילוי עריות ושפיכות דמים כדרבי דתניא רבי אומר כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה וכי מה למדנו מרוצח מעתה הרי זה בא לילך ונמצא למד מקיש רוצח לנערה המאורסה מה נערה המאורסה ניתן להצילו בנפשו אף רוצח ניתן להצילו בנפשו ומקיש נערה המאורסה לרוצח מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה תהרג ואל תעבור רוצח גופיה מנא לן? סברא הוא דהוא דאתא לקמיה דרבא ואמר ליה: אמר לי מרי דורא: זיל קטליה לפלניא ואי לא, קטלינא לך אמר ליה לקטלוך ולא תיקטול מי? יימר דדמא דידך סומק טפי, דילמא דמא דהוא גברא סומק טפי? בי אתא רב דימי א"ר יוחנן לא שנו אלא שלא בשעת גזרת המלכות* אבל בשעת גזרת המלכות אפי' מצוה קלה יהרג ואל יעבור בי אתא רבין א"ר יוחנן אפי' שלא בשעת גזרת מלכות לא אמרו אלא בצינעא אבל בפרהסיא אפי' מצוה קלה יהרג ואל יעבור מאי מצוה קלה? אמר רבא בר רב יצחק אמר רב אפילו

*) להעביר את ישראל מדתם לעבודת כוכבים.

אמר ביכול להציל באחד מאבריו ורבי יונתן בן שאול היא דתניא רבי יונתן בן שאול אומר רודף שהיה רודף אחר חבירו להורגו ויכול להצילו באחד מאבריו ולא הציל נהרג עליו. מאי מעמא דרבי יונתן בן שאול? דכתיב: וכי ינצו אנשים (יחדו) וגו' "וא"ר אלעזר "במצות" שבמיתה הכתוב מדבר דכתיב "ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש" ואפ"ה אמר רחמנא "ולא יהיה אסון" עונש יענש" אי אמרת בשלמא יכול להציל באחד מאבריו לא ניתן להצילו בנפשו, היינו דמשכחת לה "דיענש" כגון שיכול להציל באחד מאבריו אלא אי אמרת יכול להציל באחד מאבריו נמי ניתן להצילו בנפשו, היכי משכחת לה דיענש? אלמא שאני הכא דמיתה לזה ותשלומין לזה, (ה) הא שנא דאמר רבא רודף שהיה רודף אחר חבירו ושיבר את הכלים בין של נרדף ובין של כל אדם פטור מאי טעמא? מחייב בנפשו הוא ונרדף ששיבר את הכלים: של רודף פטור, של כל אדם חייב – של רודף=פטור שלא ידא ממונו חביב עליו מגופו של כל אדם חייב שמציל עצמו בממון חבירו ורודף שהיה רודף אחר רודף להצילו ושיבר את הכלים בין של רודף בין של נרדף בין של כל אדם=פטור, ולא מן הדין, שאם אי אתה אומר כן נמצא אין לך כל אדם שמציל את חבירו מיד הרודף: אבל הרודף אחר בהמה: תניא רשב"י אומר העובד עבודת כוכבים ניתן להצילו בנפשו מק"ו ומה פגם הריוח ניתן להצילו בנפשו פגם גבוה לא כל שכן? וכי עונשין מן הדין? קא סבר עונשין מן הדין תניא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר המחלל את השבת ניתן להצילו בנפשו סבר לה כאבוה דאמר עונשין מן הדין ואתיא שבת בחילול חילול מעבודת כוכבים. אר"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק נימנו וגמרו בעליית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים, ועבודת כוכבים לא והא תניא א"ר ישמעאל מנין שאם אמרו לו לאדם עבוד עבודת כוכבים ואל תהרג מנין שיעבוד ואל יהרג ת"ל וחי בהם ולא שימות בהם, יכול אפילו בפרהסיא תלמוד לומר ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי אינהו דאמור כדר"א דתניא ר"א אומר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך אם נאמר בכל נפשך למה נאמר בכל מאדך ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך אם יש לך אדם שגופו חביב עליו ממונו לכך נאמר בכל נפשך ואם יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מאדך גילוי עריות ושפיכות דמים כדרבי דתניא רבי אומר כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה וכי מה למדנו מרוצח מעתה הרי זה בא לילך ונמצא למד מקיש רוצח לנערה המאורסה מה נערה המאורסה ניתן להצילו בנפשו אף רוצח ניתן להצילו בנפשו ומקיש נערה המאורסה לרוצח מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה תהרג ואל תעבור רוצח גופיה מנא לן? סברא הוא דהוא דאתא לקמיה דרבא ואמר ליה: אמר לי מרי דורא: זיל קטליה לפלניא ואי לא, קטלינא לך אמר ליה לקטלוך ולא תיקטול מי? יימר דדמא דידך סומק טפי, דילמא דמא דהוא גברא סומק טפי? בי אתא רב דימי א"ר יוחנן לא שנו אלא שלא בשעת גזרת המלכות* אבל בשעת גזרת המלכות אפי' מצוה קלה יהרג ואל יעבור בי אתא רבין א"ר יוחנן אפי' שלא בשעת גזרת מלכות לא אמרו אלא בצינעא אבל בפרהסיא אפי' מצוה קלה יהרג ואל יעבור מאי מצוה קלה? אמר רבא בר רב יצחק אמר רב אפילו

*) להעביר את ישראל מדתם לעבודת כוכבים.

שלא יהא ממונו חביב עליו. דמדינן להגיל בנפשו כל שכן דינן בממונו: קסבר עונשין מן הדין. לא דמי לעונשין מן הדין דלפליגו בה אביי ורבא לקמן בפ' הנסקרפין (ד' עו:) (ב) כדפרישית בפרק ד' מיתות (ד' נג:ד"ה הכא) והא דלא מקטיל לעניל חד למטומי עבודת כוכבים הייט נמי למאן דאמר עונשין ומ"ד אין עונשין הוא מטמי חד למטומי בהמה דדמי לעריות ואיכא חידי דכתיב נמר כתיב נמי נמרה: אפילו

עין משפט נר מצוה

נה א מיי' פ"ח מהל' רוצח הלכה יא סמג לאוין קכא טור"ש ח"מ סי' תכה סעיף ח:

נו ב מיי' פ"ח מהל' מוכר ומוציא הלכה יב סמג עשין ע טור"ש ח"מ סימן שם סעיף ג:

נז ג ד ה ו מיי' פ"ט מהל' יסודי תורה הלכה ח כ ג סמג עשין ס טור"ש י"ד סי' קנז סעיף ט:

גליון השי"ס

גמ' יעבור ואל יהרג מון. עי' סוטה י"ב ע"ב ד"ה טמ

מסורת השי"ס

[נעיל מ.]

[נעיל ה.]

[ע"ל דתיכה]

[עפ"ס לקמן עפ.פל הגליון]

[נעיל נה.]

[נעיל נד. וכמ"ש לעיל דף ע ע"ב וכנ"ל דף כג ע"ל כתוס' : (ב) הגה' ד"ס קסבר וכו' כדמפרש בפרק תרבע מיתות :]

[נעיל נד. וכמ"ש לעיל דף ע ע"ב וכנ"ל דף כג ע"ל כתוס' : (ב) הגה' ד"ס קסבר וכו' כדמפרש בפרק תרבע מיתות :]

[נעיל נה